
[2021-76-RE](#)

Causa 2021-76-RE

(Nuviala Ezquerra c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 502-2021. Recurs d'empara

Sentència del 20 de desembre del 2021

BOPA núm. 141, del 29 de desembre del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 30 de setembre del 2021, per la representació processal de la Sra. Beatriz Julia Nuviala Ezquerra, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Batllia en el marc de la causa núm. 8000169/2015, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que ordeni a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia que, en el més breu termini, adopti una decisió, i que reconegui el dret de la recurrent a ser indemnitzada pels perjudicis soferts pel funcionament anormal de l'Administració de Justícia, fent expressa menció i imposició de les costes processals necessàries per recórrer en empara;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 12 d'octubre del 2021 que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de novembre del 2021, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Arran de la denúncia presentada per l'entitat bancària Banca Privada d'Andorra, SA, el juliol del 2015, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va incoar unes diligències prèvies contra la Sra. Beatriz Julia Nuviala Ezquerria per un presumpte delictes major de descobriment de secrets d'empresa.

1.2. El 29 de juliol del 2015, la batlle instructora va ordenar la perquisició del domicili de la recurrent i el segrest de diversos dispositius electrònics, per tal que el Servei de Policia n'efectués una extracció i el seu posterior anàlisi.

1.3. El Servei de Policia no va efectuar l'extracció fins al 5 de novembre del 2018, i, el 15 de gener del 2019, va emetre l'informe corresponent.

1.4. El 7 de juny del 2019, la batlle instructora va prendre declaració a la recurrent en qualitat d'inculpada.

1.5. La representació processal de la recurrent va presentar diversos escrits d'insistiment en els quals demanava la resolució de la situació d'incertesa processal en què la recurrent es trobava: escrits del 16 de juny del 2020, del 16 de novembre del mateix any i del 12 de febrer del 2021.

1.6. No havent obtingut cap resposta, el 30 de setembre del 2021, la representació processal de la Sra. Beatriz Julia Nuviala Ezquerria va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Batllia en el marc de la causa núm. 8000169/2015, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- La recurrent manifesta que des de la seva declaració del 7 de juny del 2019, la Batllia no ha practicat cap altra diligència; tampoc ha practicat la declaració d'una tercera persona demanada per aquesta part en 3 ocasions, ja que la considera fonamental per dilucidar els fets investigats.

- Després d'exposar la definició de la durada raonable i dels criteris jurisprudencials emprats per valorar si aquesta durada és excessiva o no, la recurrent transposa els criteris esmentats al seu cas i considera que no hi ha cap complexitat especial en la causa, en la qual només hi ha una persona implicada i amb fets que se circumscriuen a l'àmbit nacional; i, que no s'ha produït cap tipus d'estratègia dilatòria per part seva, ja que no només ha estat plenament localitzable, sinó que ha intentat infructuosament impulsar l'acció de la Justícia amb els seus escrits d'insistiment.

- No obstant això, no es pot considerar que els poders públics hagin actuat de manera diligent. D'una banda des de l'aute que va ordenar la perquisició, el 29 de juliol del 2015, fins a l'elaboració de l'informe del Servei de Policia, van transcórrer més de 3 anys; i, d'altra banda, des de la data de la seva declaració, el 7 de juny del 2019, s'han escolat més de 2 anys, sense que la Batllia hagi realitzat cap més diligència d'instrucció.

- Aquestes dilacions sense cap justificació li comporten un perjudici i un patiment extremadament greu, ja que es troba en una incertesa processal amb un sentiment d'impotència davant la passivitat de la Justícia.

- Afegeix que va ser acomiadada amb motiu dels fets que se li imputen i que el procediment laboral per acomiadament injustificat es troba suspès per prejudicialitat penal. És a dir, que les dilacions en la causa penal també deriven en el procediment civil.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que ordeni a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia que, en els més breus terminis, adopti una decisió, i que reconegui el seu dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts pel funcionament anormal de l'Administració de Justícia, fent expressa menció i imposició de les costes processals necessàries per recórrer en empara.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal destaca, en primer lloc, que després de la declaració de la recurrent en qualitat d'inculpada, efectuada el 7 de juny del 2019, l'única petició específica de la recurrent consistia en la demanda de declaració d'un testimoni (escrits del 16 de novembre del 2020 i del 12 de febrer del 2021).

- Considera que l'escolament d'un termini d'11 mesos no es pot considerar raonable a la vista de la complexitat de la causa i de la diligència d'instrucció sol·licitada.

- Afegeix que la duració global de la tramitació de la causa tampoc es pot considerar raonable, si bé la recurrent no hi refereix cap petició específica.

- Destaca que les mancances de l'Administració de Justícia han derivat en un situació que està esdevenint crònica i, de moment, les autoritats competents no han pres les mesures efectives per posar remei a aquesta situació. No obstant això, manifesta que no es poden obviar les circumstàncies derivades de la pandèmia global que són també la causa de l'estat actual de la tramitació del procés.

- Sobre les costes processals, recorda que l'article 92 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional només preveu la condemna en costes en funció de la desestimació del recurs en relació amb el recurrent.

- Per aquests motius, el Ministeri Fiscal no s'oposa a l'estimació d'aquest recurs d'empara pel que respecta a la vulneració del dret a un judici de durada raonable.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El dret a un procés de durada raonable deriva del dret a un procés degut establert a l'article 10 de la Constitució.

3.2. Els criteris que permeten determinar l'existència o no d'una dilació indeguda en el marc d'un procediment judicial que es desenvolupa davant les jurisdiccions ordinàries són: la complexitat de

l'assumpte, i com a corol·lari d'aquest punt la naturalesa de la causa i la durada mitjana del desenvolupament del procediment en afers similars, l'actitud dels tribunals i la de les parts.

3.3. Aquests criteris han estat recordats en nombroses ocasions per aquest Tribunal (veg. per ex. la sentència del 14 de març del 2001, recaiguda en la causa 2000-17-RE, del 10 d'octubre del 2016, recaiguda en la causa 2016-8-RE, de l'11 de juliol del 2019, recaiguda en la causa 2019-21-RE, la del 17 de febrer del 2020, recaiguda en la causa 2019-70-RE, la del 19 de maig de 2020, recaiguda en la causa 2020-34-RE, o més recentment, les sentències del 17 de febrer del 2021, recaigudes en les causes 2020-74-RE, 2020-80-RE i 2020-81-RE, i del 15 de març del 2021, recaiguda en la causa 2020-87-RE); criteris que, d'altra banda, són coincidents amb aquells exposats pel Tribunal Europeu dels Drets Humans.

3.4. D'aquesta causa es desprèn que al juliol del 2015 es van incoar unes diligències contra la recurrent per un presumpte delictes major de descobriment de secrets d'empresa; que, el 29 de juliol del 2015, la batlle instructora va ordenar diverses mesures d'investigació; que, el 15 de gener del 2019, el Servei de Policia va emetre un informe sobre l'extracció de la informació continguda en els dispositius electrònics de la recurrent segrestats; que, el 7 de juny del 2019, la batlle instructora va prendre declaració a la recurrent en qualitat d'inculpada; que des d'aquesta darrera data i malgrat els insistiments reiterats de la recurrent respecte de la resolució de la causa -escrits del 16 de juny del 2020, del 16 de novembre del mateix any i del 12 de febrer del 2021- l'òrgan judicial competent no ha donat cap resposta.

3.5. L'absència d'activitat no pot, per tant, ser imputada a la recurrent, la qual ha sol·licitat de manera regular a la jurisdicció ordinària d'actuar.

3.6. L'objecte del litigi -el processament d'una sola persona per un presumpte delictes major de descobriment de secrets d'empresa a Andorra- no presenta una complexitat que pugui justificar l'absència d'activitat judicial durant dos anys i escaig.

3.7. Les al·legacions del Ministeri Fiscal conclouen en aquest mateix sentit i manifesten que, en aquest cas, els criteris exposats per la jurisprudència d'aquest Tribunal per valorar la durada irraonable d'un procediment estan reunits.

3.8. Per consegüent, aquest Tribunal atorga l'empara per la vulneració del dret a un judici de durada raonable i declara que la part recurrent té dret a ser indemnitzada.

3.9. Pel que fa a la seva sol·licitud de condemna en costes, s'ha de recordar que l'article 92 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional només preveu la condemna en costes en funció de la desestimació del recurs en relació amb el recurrent. Per tant, una condemna en costes especial no és procedent.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal de la Sra. Beatriz Julia

Nuviala Ezquerra.

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Declarar que la Batllia s'ha de pronunciar sobre la causa de referència amb la major brevetat possible.

4. Declarar que la recurrent té dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts.

5. Declarar que un pronunciament especial en matèria de costes no és procedent.

6. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la Sra. Beatriz Julia Nuviala Ezquerra, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2021.

Josep-D. Guàrdia Canela Jean-Yves Caillet
President Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy Dominique Rousseau
Magistrat Magistrat